

2. Мудрик А. В. Социальная педагогика: учеб. для студ. пед. вузов / Под ред. В. А. Слостенина. 3-е изд., испр. и доп. – М.: Издательский центр «Академия», 2000. – 200 с.
3. Капська А. Й. Соціальна педагогіка : підручник / А. Капська. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
4. Москаленко В. В. Соціалізація особистості : монографія / В.В. Москаленко. – К.: Фенікс, 2013. – 240 с.

NEET МОЛОДЬ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБЕЖЕМ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Світлана Фурдуй

кандидат педагогічних наук, доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Жанна Нанівська

магістрантка педагогічно факультету

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Все частіше зустрічається в періодичних статтях термін NEET, який прийнято в світі вживати до молоді, цей термін позначає «Not in Education, Employment, or Training» (без освіти, без роботи, без навчання) [2].

Абревіатура NEET вперше була застосована в Англії, потім розійшлась по Євро зоні, стала вживаною в Японії та Південній Кореї. В азіатських країнах більш застосовуються термін – «хікікоморі» («хікки») від японського знаходження в усамітненні. В Японії цей термін означає підлітків і молодь, відмовившихся від громадського життя, такі люди не мають роботи та зазвичай живуть на утриманні батьків [1, с. 80].

Проведено соціологічні дослідження містера Спірта у 2013 році [3] надають нам реальну картину світу пов'язану з проблемами молоді, а саме: «...приблизно 1,2 млрд. молоді в віці від 15 до 24 років, 375 млн. з них не навчались и не працювали ніколи.... Рівень молоді безробіття в Європі складає 22,8%, в Іспанії 53,2%, в Греції 53,4%. Втрати європейської економіки від безробітної молоді складає 153013053902 євро – така загальна ціна втрати, яку несе Євросоюз у зв'язку з наявністю на континенті 13941264 юнаків та дівчат що відносяться до категорії NEET».

Високий рівень молоді без праці в довгостроковій перспективі впливає на отримання цінного досвіду та негативного впливу на розвиток професійних навичок. Молодь яка була в категорії NEET, з великою вірогідністю буде отримувати меншу заробітну плату. Пошук роботи приводить до постійної міграції

та соціальної нескладності. Соціалізація молоді NEET ускладнена, вони або замкнуті в своєму світі, або навмисно агресивні та легко пристосовуються до деструктивних неформальних течій [4].

У західній практиці молодь NEET добровільно виключається з ринку праці та освіти. Молоді люди намагаються «втекти» з швидко урбанізованого світу, знайти власну ідентичність, що не завжди виходить. Звідси такі проблеми, як суїцидальність, девіація, глибоке соціальне відчуження. Відбувається розмивання цінностей сім'ї [5].

В Україні, не учнівська, не працююча молодь не охоплена системою соціальної підтримки і, як правило, знаходиться під опікою батьків. Для цієї категорії немає якісних держпослуг. Щоб усунути ці та інші проблеми, розробили Дорожню карту щодо забезпечення зайнятості та соціалізації неучащихся і незайнятої молоді, що складається з декількох пунктів. Передбачають заходи щодо охоплення молоді з проблемних семи категорій, а також встановили три вікові групи: молодшу (18-22 роки), середню (22-24 роки) і старшу (25-30 років) [6].

Аналізуючи зарубіжну літературу, перспективні програми роботи з молоддю, соціальний досвід роботи з молоддю категорії NEET, ми спромоглись зробити висновок, що в українському суспільстві вже створено соціальні програми підтримки молоді, а саме: проведення професійної орієнтації у консультативних центрах з вибору професії, які проводять огляди для орієнтування про перспективні професії в майбутньому. Презентують технічну та професійну освіту, підвищують ефективність дуальної освіти. Також створені центри компетенцій в коледжах з урахуванням підготовки інженерних кадрів. Влада підвищує рівень інформованості молоді про існуючі заходи державної підтримки та розвитку. Сформовуються карти попиту і пропозицій на молодіжному ринку праці, продовжується практика проведення ярмарки вакансій.

Але на нашу думку, для підтримки молоді NEET чиновникам потрібно активніше займатися розвитком молодіжного підприємництва. Зокрема, надавати гранти на молодіжні проекти, наприклад за умов наявності бізнес-плану. Не останню роль буде грати військово-патріотичне виховання. Молодь будуть залучатись до лав територіальних військ, акцентувати увагу на адресній роботі за призовом на строкову військову службу. В якості ще одного заходу – вирішення житлового питання. Планувати створення молодіжних житлових кооперативів. Особливу увагу приділять підтримки молодих матерів-одиначок для недопущення відмов від дітей. Активніше просувати здоровий спосіб життя, для цього потрібно створити воркаут-майданчики в місцях ймовірного скупчення молоді. Та найголовніше – потрібно закріпити поняття NEET в трудовому законодавстві і проводити цільові дослідження з цієї категорії.

1. Бельська Т. В. Проблеми молодого покоління: «waithood generation» та NEET // Проблеми міжнародних відносин : зб. наук. праць / наук. ред. Некряч А. І. та ін. – 2018. – Вип. 13. – С. 75-94.
2. Варшавская Е. Я. Российская NEET-молодежь: характеристики и типология // Социологические исследования. – 2016. – № 9. – С. 31-39.
3. NEET – потерянное поколение безработной молодежи. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://popsa.biz/neet-poteryannoe-pokolenie-bezrabotnoy-molodezhi/>
4. Поколение NEET. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.np.kz/hotnewstop/24261-pokolenie-neet.html>
5. Bridging the gap: New opportunities for 16-18 year olds not in education, employment or training. // Report by the Social Exclusion Unit. – July 1999. – URL: <http://dera.ioe.ac.uk/15119/2/bridging-the-gap.pdf> (дата обращения: 25.12.2015).
6. Europe 2020: a strategy for smart, sustainable and inclusive growth. European Commission. Brussels, 2010.

СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО АКТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Світлана Фурдуй

кандидат педагогічних наук, доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

У сучасному освітньому просторі виникла необхідність в підготовці професійно-компетентних, соціально активних і конкурентоспроможних фахівців, готових забезпечити суспільству стійке, безпечне і успішне розвиток, так як суспільство ставить перед людиною все більш ускладнюються завдання на самовизначення і самореалізацію, з якими під силу впоратися тільки вільної, самостійної, соціально активної особистості.

Проблема соціальної активності особистості була в центрі уваги зарубіжних учених (В. Абрамова, І. Кант, А. Адлер, Дж. Дьюї, А. Маслоу та інші). Значний внесок у вирішенні цієї проблеми внесли вітчизняні дослідники (Г. Андрєєва, І. Бех, В. Красноловець, Л. Манчуленко, І. Мілославова, Н. Пономарчук, А. Реан, В. Штифурак та ін.).

Особистість, як і всі специфічно людське в психіці, формується і розкривається в ході активної взаємодії з середовищем зовнішньої і предметної, шляхом засвоєння або привласнення індивідом суспільно виробленого досвіду.

Формування особистості – це процес абсолютно особливий, відмінний від освоєння знань, умінь та ін. Адже в результаті цього освоєння відбувається формування нових мотивів і потреб, їх перетворення і супідрядність [1].

Формування особистості майбутнього фахівця у вищій школі – складний і багатогранний процес, успіх якого забезпечується, насамперед, його організацією і плануванням, створенням зовнішніх і внутрішніх умов для розвитку та інтенсивного прояву необхідних якостей, збагачення знань, навичок і умінь студентів [5].

Протягом років навчання у вищій школі, молоді люди знаходяться в специфічних умовах закладу вищої освіти, що не може не відбуватися на зміні в їх особистості. Особистісно-формуючий потенціал освітнього закладу великий і пов'язаний з декількома групами впливів:

— умов в освітній установі: соціально-психологічних і соціально-педагогічних впливів на особистість студента всього укладу життя і функціонування освітнього закладу, його стилю і окремих подій;

— освітнього (навчального) процесу: впливів проведених занять, їх змісту, методики, стилю викладання, особистості викладачів;

— вчення самих студентів: впливів власної активності під час навчально-виховного процесу;

— соціально-виховної роботи: впливів спеціальної системи проведення в навчальному закладі заходів виховного характеру, організації дозвілля студента, задоволення культурних і побутових запитів студентів [4].

Формування у молоді особистості соціальної активності є важливим завданням сучасного суспільства, що призводить до розуміння необхідності активізації роботи школи та інших соціальних інститутів щодо створення умов для розвитку соціально активної особистості, формуванні у неї готовності та вміння брати участь у діяльності, спрямованій на перетворення соціальної дійсності [1].

Для успішного формування майбутнього фахівця у вищій школі необхідно: викладачеві чітко розуміти які світоглядні, моральні, культурні, естетичні та професійні якості необхідно сформувати у студентів відповідно до профілю; впливати на мотивацію студентів до отримання обраної ними професії; аналізувати зміни рівня розвитку окремих особистісних якостей студента, а також ступеня їх професійної підготовленості, соціально активності та ін.. Тут важливо визначити:

— відношення до майбутньої професії, навчання, розуміння його значення для успішної професійної діяльності, дисциплінованість, ерудиція, інтелігентність;

— знання особливостей майбутньої професійної діяльності, її вимог до фахівця, принципів керівництва трудовим колективом та ін.;

— рівень володіння формами і методами організаційно-виховної роботи в трудовому колективі;

— ступінь свідомої саморегуляції в складних ситуаціях;

— самооцінка своєї поведінки, дій і якостей з точки зору їх відповідності вимогам суспільства.

— враховувати в навчально-виховному процесі індивідуальні, вікові та соціально-психологічні особливості студентів, динаміку їх зміни, знаходити найбільш адекватні способи впливу на студентство [3].

Вчені, Соловей М. І., Демчук В. С. [2, с. 194], виділяють три групи умов успішного формування особистості студента у вищій школі, які забезпечуються: самим студентом; викладачами та керівниками університету; спільною діяльністю студентів і викладачів. До умов першої групи відносять: розуміння студентами значущості своєї майбутньої професії і вимог, які вона пред'являє до фахівця; позитивна мотивація до самоствердження в студентському колективі; активність на навчальних заняттях; цілеспрямованість в пізнавальній та практичній діяльності в ході навчального процесу; правильна самооцінка своїх особистісних якостей і ступеня підготовленості до майбутньої практичної діяльності після закінчення університету; прагнення до вдосконалення професійних якостей і особистості в цілому; активну участь у громадській роботі; сприятлива морально-психологічна атмосфера в студентському колективі.

Умови другої групи: чітке з'ясування викладачами та керівним складом вищу сучасних вимог до підготовки фахівців, вивчення і об'єктивна оцінка рівня професійної підготовленості студентів до праці після закінчення, ступеня сформованості у них відповідних психічних процесів, станів, якостей; планування та організація навчально-виховного процесу з урахуванням зазначених вимог;

морально-психологічна мобілізація студентів на оволодіння знаннями відповідно до навчальних програм; аналіз ходу навчального процесу, громадської і наукової роботи студентів; спонукання студентів до безперервного вдосконалення своїх позитивних якостей, знань, навичок і умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності за фахом; тактовність у взаємовідносинах зі студентами, облік в навчально-виховній роботі їх індивідуальних, вікових та соціальних особливостей, спілкування з ними на основі принципів, доброзичливості, доброзичливості; психолого-педагогічна підготовка, особисті якості, приклад і авторитет викладачів, керівників, активістів.

До третьої групи відносять: єдність поглядів, установок, загальне прагнення до реалізації навчальних програм на високому рівні, до максимальної результативності всіх видів діяльності у закладах вищої освіти; професійну спрямованість взаємодії викладачів і студентів; позитивні взаємини між ними, взаєморозуміння і взаємоповага; узгодженість в діях відповідно до ролі і місця у системі виховання і навчання у вищій школі; співдіяльності, взаємодопомога; орієнтацію на високу успішність.

Таким чином, формування соціальної активності студентської молоді має здійснюватися з урахуванням, з одного боку – навчально-виховного процесу, з іншого – специфіки життєдіяльності цієї соціально-демографічної групи, її внутрішньої диференціації, місця і ролі в суспільстві, а також необхідності дозволу

сформованого протиріччя між потребами молоді, становленні її в якості соціального суб'єкта та можливостями реалізуватися як фахівців.

1. Абрамова С.В. Педагогічні умови формування соціальної активності особистості. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2014/927-1413793019.pdf>

2. Виховна робота у вищому навчальному закладі : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. І. Соловей, В. С. Демчук. – К. : Ленвіт, 2003. – 257 с.

3. Інноваційні методи виховання : навч.-метод. посіб. / упоряд.: В. Ю. Іова, Л. В. Красномоєць. – Кам'янець-Подільський, 2006. – 174 с.

4. Манчуленко Л. В. Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Манчуленко. – Чернівці : ЧНУ, 2012. – 239 с.

5. Штифурак В. Є. Соціально-педагогічні основи організації виховної роботи зі студентською молоддю : монографія / В. Є. Штифурак. – Вінниця : Діло, 2007. – 568 с.

ФОРМИ І МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД НАСИЛЬСТВА

Олена Храмченко

*магістрантка педагогічного факультету
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Науковий керівний – доц. Фурдуй С.Б.*

Робота з дітьми, постраждалими від насильства, вимагає використання нових форм і методів соціальної допомоги. Наука не стоїть на місці і створює різні технології соціальної роботи, завдяки чому розвиваються, збагачуються, вдосконалюються форми і методи. Але метод і форму соціальної роботи не слід ототожнювати. Якщо метод є шлях, спосіб досягнення мети і вирішення завдань, то форма виступає способом організації змісту роботи, змісту певних функцій. Завдяки формам роботи методи наповнюються конкретним змістом, висловлюючи суттєві зв'язки і відносини соціальної роботи.

Мета дослідження полягає у вивченні інноваційних форм та методів соціально-педагогічної роботи з дітьми які постраждалими від насильства.

Поняття насильства вивчали багато науковців: В. Гончаров, О. Нікітіна, Н. Коробченко, О. Сидоренко, О. Білова, А. Антонова, К. Левченко, О. Шинкаренко.